

Teaching Guide

Identifying Data					2021/22
Subject (*)	Teacher Training and Learning Communities	Code	652536015		
Study programme	Máster Universitario en Dirección, Xestión e Innovación de Institucións Escolares				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Obligatory	3	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Pedagogía e Didáctica				
Coordinador	Fernandez Prieto, Marta	E-mail	marta.prieto1@udc.es		
Lecturers	Fernandez Prieto, Marta	E-mail	marta.prieto1@udc.es		
Web	campusvirtual.udc.gal/login/index.php				
General description	<p>O curso versará en dos grandes bloques. O primeiroiro supón un acercamento a Formación do profesorado e o desenvolvemento profesional onde se expondrán aquelas institucións, plans e programas de formación docente. O segundo bloque comenza con una aproximación a o centro educativo como comunidade de aprendizaxe, como institucións que aprenden e que ofrecen o desenvolvemento profesional e organizativo baseado no traballo colaborativo entre diversas institucións educativas. As Comunidades virtuais e o aprendizaxe dixital a través de sistemas innovadores: Moocs, PLE, e outros formatos de aprendizaxe en liña tamén se acada nesta materia.</p>				
Contingency plan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modifications to the contents 2. Methodologies <ul style="list-style-type: none"> *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation <ul style="list-style-type: none"> *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy 				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A3	E3: Avaliar a práctica docente.
A4	E4: Detectar necesidades de formación continua e propiciar respostas a nivel institucional como requisito asociado á mellora educativa.
B2	CB7: Que o estudiantado saiba aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	CB8: Que o estudiantado sexa capaz de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	CB9: Que o estudiantado saiba comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B15	G10: Promover a formación do profesorado e a creación de redes de aprendizaxe colaborativo intra e interinstitucionais.
C1	T1: Expressarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

C3	T3: Empregar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	T7: Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.
C9	T9: Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumprilos.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Ser capaz de impulsar e desenvolver estratexias que impulsen a cultura de traballo en rede.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Utilizar modelos colaborativos de acción socioeducativa que promovan verdadeiras comunidades de aprendizaxe, favorecendo o traballo en contornos multiprofesionais	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Traballo colaborativo	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Capacidade de organización e planificación	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3
Capacidade de innovar	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Desenvolver proxectos educativos de centro e/ou propostas pedagóxicas innovadoras baseadas na xustiza, a democracia e a diversidade.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Ser capaz de detectar necesidades de formación continua e da súa institucionalización como requisito asociado á mellora educativa.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC7 CC9
Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9

Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Comunicar as conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9
Capacidade de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos, valorando criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que debe enfrontarse.	AC3 AC4	BC2 BC3 BC4 BC15	CC1 CC3 CC7 CC9

Contents	
Topic	Sub-topic
Formación do profesorado: aprendizaxe e socialización profesional docente	-Teorías, modelos e fases da aprendizaxe e o desenvolvemento profesional. -Perspectivas de análise da socialización profesional.
Conceptualización, estruturas e estratexias para o desenvolvemento profesional docente.	-Definicións e compoñentes do desenvolvemento profesional do profesorado. -Institucións, plans e programas de formación do profesorado. -Formación a través de sistemas innovadores: Moocs, PLE e outros formatos de aprendizaxe en liña.
O centro educativo como comunidade de aprendizaxe: definición, principios e posibilidades.	-Os centros educativos como institucións de aprendizaxe. -Dimensións das escolas e procesos de cambio. -institucións e comunidades democráticas.
Comunidades e redes de aprendizaxe. Novos escenarios e retos educativos.	-Antecedentes e bases das comunidades de aprendizaxe. -O uso das Tecnoloxías da Información e a Comunicación en comunidades de práctica.
Desenvolvemento profesional e organizativo a través de escenarios de aprendizaxe para a comunidade educativa dos centros. Proxectos e fases.	-O Equipo Directivo na planificación do desenvolvemento profesional do centro. -Deseño de traballo colaborativo en institucións educativas. -Participación da comunidade educativa en comunidades de aprendizaxe.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Case study	A3	4	12	16
Guest lecture / keynote speech	A4 B3 B15 C9	5	6	11
Workbook	B2 B4 C1	4	8	12
Document analysis	A4 B2 B15 C3	2	12	14

Speaking test	B4 C7 C1	2	8	10
Collaborative learning	C3 C7	3	8	11
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Case study	Metodoloxía onde estudantes se confrontan ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Guest lecture / keynote speech	Exporanse os principios e conceptos básicos da materia.
Workbook	Recomendarase un dossier de textos en diversos formatos para comprender os aspectos conceptuais da materia.
Document analysis	Técnica metodolóxica que implica o uso de documentos audiovisuais e / ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes ou películas documentais, noticias, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para o tema con actividades deseñadas especificamente para a análise de o mesmo. Pode usarse como introdución xeral a un tema, como instrumento para a aplicación do estudo de caso, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contido teórico ou práctico.
Speaking test	Proba na que se busca responder, de forma oral, a preguntas cortas ou de certa amplitude, valorando a capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de elaboración e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Collaborative learning	Aprender a cooperar no traballo grupal. Desenvolver habilidades de Equipo

Personalized attention	
Methodologies	Description
Case study Collaborative learning	<p>En tutorías orientarase ós estudantes na realización das actividades propostas e solventarase as dúbidas que poidan xurdir.</p> <p>As Ferramenta virtuais de atención personalizada tal e como se mencionan anteriormente no Plan de Continxencia: Teams e Correo electrónico.</p> <p>Sempre que sexa necesario comunicarse.</p> <p>Segundo establece a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo dos estudantes de grao na UDC? (Art.3.b e 4.5) e as ?Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario (Art. 3 e 8b), se recolle nesta Guías docente de maneira específica as medidas de dedicación para o ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia?.as metodoloxías (dinámicas de traballo) que se desenvolverán con este alumnado para o estudo da materia serán a tutorización exclusiva acerca de cualquier contido da materia en horarios adaptados a súa situación.</p>

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification

Case study	A3	Metodoloxía onde estudantes se confrontan ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. Conleva a realización final -como equipo directivo- dun proxecto de formación en centros educativos.	60
Document analysis	A4 B2 B15 C3	Utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Conleva o estudo en diversos formatos sobre a información e a actualidade sobre o tópico de estudo elegidos polos grupos.	20
Speaking test	B4 C7 C1	Proba na que se busca responder, de forma oral, a preguntas cortas ou de certa amplitude, valorando a capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de elaboración e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións. Conleva a exposición oral do traballo realizado, valorarase a orixinalidade e a propia exposición, a congruencia do proxecto, o rigor, a fundamentación e a capacidades de síntese.	20

Assessment comments

Tanto para a primeira como para a segunda oportunidade de avaliación os criterios serán os mesmos.

Os estudantes a tempo parcial poden

solicitar aos decanos / directores dos centros responsables da súa titulación

ou aos coordinadores dos másteres, se é o caso, a dispensación académica que os

exime de asistir á clase desas materias ou partes das materias nas que admítase

a mencionada dispensa na súa guía docente; non obstante, en calquera caso,

serán avaliados polo sistema de avaliación continua.

Neste caso se adaptarán horarios para titorías e probas de avaliación continua e final a cada un dos estudantes con dispensa.

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación (plaxio) implicará directamente a cualificación de suspenso '0' na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria.

Sources of information

<p>Basic</p>	<p>BOLIVAR, A. (2006): La identidad profesional del profesorado de Secundaria: crisis y reconstrucción. Málaga, Aljibe.</p> <p>COCHRAN-SMITH, M. y ZEICHNER, K. (Eds.) (2005): Studying Teacher Education. The Report of AERA. Panel on Research and Teacher Education. New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates.</p> <p>COCHRAN-SMITH, M., FEIMAN-NEMSER, S.; McINTYRE, D.J. y DEMERS, K.E.: (2008): Handbook of Research on Teacher Education. New York, Routledge.</p> <p>DAY, C. (2005): Formar docentes. Cómo, cuándo y en qué condiciones aprende el profesorado. Madrid, Narcea.</p> <p>DAY, C. (2006): Pasión por enseñar : la identidad personal y profesional del docente y sus valores. Madrid Narcea.</p> <p>DAY, C. y GU, Q. (2012): Profesores: vidas nuevas, verdades antiguas. Madrid, Narcea.</p> <p>ESCUADERO, J.M. y LUIS, A. (2006): La formación del profesorado y la mejora de la educación. Barcelona, Octaedro.</p> <p>GIMENO, J. (Comp.)(2008): Educar por competencias ¿qué hay de nuevo?. Madrid, Morata.</p> <p>GONZALEZ SANMAMED, M. (1994): Aprender a enseñar: Mitos y realidades. A Coruña, Servicio de Publicaciones de la Universidad.</p> <p>GONZALEZ SANMAMED, M. (1995): Formación docente: perspectivas desde el desarrollo del conocimiento y la socialización profesional. Barcelona, PPU.</p> <p>HARGREAVES, A. y FULLAN, M. (2014). Capital profesional. Madrid, Morata.</p> <p>KNIGHT, P. (2005): El profesorado de Educación Superior. Madrid, Narcea.</p> <p>MARCELO, C. (2009): El profesorado principiante. Inserción a la docencia. Barcelona, Octaedro.</p> <p>MARCELO, C. (2002) (Ed.): E-Learning-Teleformación. Diseño, desarrollo y evaluación de la formación a través de Internet. Barcelona, Gestión 2000</p> <p>MARCHESI, A. (2007): Sobre el bienestar de los docentes. Competencias, emociones y valores. Madrid, Alianza.</p> <p>MUÑOZ CARRIL, P.C. Y GONZÁLEZ SANMAMED, M. (2009). Plataformas de teleformación y herramientas telemáticas. Barcelona, UOC.</p> <p>OCDE (2005): Teachers matter: attracting, developing and retaining effective teachers. Paris, OCDE.</p> <p>Palloff, R.M.. & Pratt, K. (2007). Building Online Learning Communities: Effective Strategies for the Virtual Classroom. San Francisco: Jossey-Bass.</p> <p>PEREZ GOMEZ, A.; BARQUIN, J. y ANGULO RASCO, F. (Eds.)(1999): Desarrollo profesional del docente: política, investigación y práctica. Madrid, Akal.</p> <p>PÉREZ GÓMEZ, A. et al. (2007): Profesorado y otros profesionales de la educación. Barcelona, Octaedro.</p> <p>Sánchez Gómez, J. L. (2009). Comunidades de aprendizaje: transformando nuestro entorno. Aula de innovación educativa, 187, 55-60. ISSN 1131-995X</p> <p>SANGRÀ, A. y GONZÁLEZ SANMAMED, M. (2004): La transformación de las universidades a través de las TIC: Discursos y prácticas. Barcelona, Ediuoc.</p> <p>TARDIF, M. (2004): Los saberes del docente y su desarrollo profesional. Madrid: Narcea.</p> <p>TOLCHINSKY, L. Et al. (2002): Procesos de aprendizaje y formación docente en condiciones de extrema diversidad. Barcelona, Octaedro.</p> <p>TORRES SANTOME, J. (2005): La desmotivación del profesorado. Madrid, Morata.</p> <p>Wenger, E. (2001). Comunidades de práctica: aprendizaje, significado e identidad. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 84-493-1111-X.</p> <p>ZEICHNER, K. (2011): La formación del profesorado y la lucha por la justicia social. Madrid, Morata.</p>
--------------	--

Complementary	<p>ALTET, M.; PAQUEY, M. y PERRENOUD, P. (2005): La formación de profesionales de la enseñanza. Sevilla, Diada.</p> <p>BIDDLE, B.J.; GOOD, Th.L. y GOOSON, I. (2000): La enseñanza y los profesores. (3 Vol.). Barcelona, Paidós.</p> <p>Bielaczyc, K. & Collins A. (2001). ¿Comunidades de aprendizaje en el aula: una reconceptualización de la práctica de la enseñanza?. En: Reigeluth, C. M. (coord.) Diseño de la instrucción: teorías y modelos: un nuevo paradigma de la teoría de la instrucción. Madrid: Santillana, p. 279-304 (Aula XXI: 76-77) ISBN 84-294-6661-4.</p> <p>COCHRAN-SMITH, M., FEIMAN-NEMSER, S.; McINTYRE, D.J. y DEMERS, K.E.: (2008): Handbook of Research on Teacher Education. New York, Routledge.</p> <p>DARLING-HAMMOND, L. y BRANSFORD, J. (Eds.)(2005): Preparing teachers for a changing world. San Francisco, Jossey Bass.</p> <p>DARLING-HAMMOND, L. y SYKES, G. (Eds.) (1999): Teaching as a Learning Professional. Handbook of Policy and Practice . San Francisco, Jossey-Bass.</p> <p>Gómez, J. (2008) ¿Las comunidades de aprendizaje como proyectos de formación?. En: Armengol Asparó, C.; Gairín Sallán, J. (coords.) Estrategias de formación para el cambio organizacional. Madrid: Wolters Kluwer, p. 410-414. ISBN 978-84-7197-905-6.</p> <p>Harasim, L.; Hiltz, S.R.; Turoff, M. & Teles, L. (2000). Redes de aprendizaje. Barcelona: Gedisa.</p> <p>HARGREAVES, A. et al. (1998): International Handbook of Educational Change. Londres, Kluwer.</p> <p>IMBERNÓN, F. (2005) (Ed.): Vivencias de maestros y maestras. Compartir desde la práctica educativa. Barcelona, Grão.</p> <p>IMBERNÓN, F. (2007): 10 ideas clave. La formación permanente del profesorado. Nuevas ideas para formar en la innovación y el cambio. Barcelona, Grão.</p> <p>Racionero, S.; Ortega, S.; García, R.; Flecha, R. (2012). Aprendiendo contigo. Barcelona: Hipatia Editorial. ISBN: 978-84-938226-3-7.</p> <p>Smith, M. (2009). Jean Lave, Etienne Wenger and communities of practice. http://infed.org/mobi/jean-lave-etienne-wenger-and-communities-of-practice/</p> <p>ZABALZA, M.A. (2002): La enseñanza universitaria: el escenario y sus protagonistas. Madrid, Narcea.</p> <p>ZABALZA, M.A. y ZABALZA, M.A. (2012): Profesores y profesión docente. Madrid, Narcea.</p>
----------------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Requiere ordenador, tablet y/o portátil con conexión a aula.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.